

**HELENE
KRÖLLER-MÜLLER
FONDS**

Stichting Helene Kröller-Müller Fonds

Jaarrapport 2017

M **MAZARS**

28 JUNI 2018

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

AB

**HELENE
KRÖLLER-MÜLLER
FONDS**

Stichting Helene Kröller-Müller Fonds

Jaarrapport 2017

M **MAZARS**

28 JUNI 2018

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

AB

Bestuursverslag	2
Jaarrekening	
Balans per 31 december	10
Staat van baten en lasten	11
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2017	12
Overige gegevens	21
Controleverklaring	22
Bijlagen: aankoopondersteuning	25

M **MAZARS**

28 JUNI 2018

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

AB

Bestuursverslag Stichting Helene Kröller-Müller Fonds 2017

Inleiding

De Stichting Helene Kröller-Müller Fonds is op 12 juli 2013 opgericht, met als doel het verlenen van materiële steun aan het Kröller-Müller Museum. De Stichting werft fondsen, in eerste instantie bij vermogende particulieren (Gulden, Zilveren en Bronzen boekers genoemd, afhankelijk van de hoogte van hun bijdrage*) en in tweede instantie bij bedrijven (projectpartners). De Stichting heeft drie bestedingsdoelen: tentoonstellingen, restauratie en educatie. De Stichting wordt in zijn wervingsactiviteiten bijgestaan door de initiatiefnemers, actrice Johanna ter Steege en politicus Alexander Pechtold, de founding partner ABN AMRO en de leden van het comité van aanbeveling. De Stichting is aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling.

Op 15 september 2015 is de Stichting Helene Kröller-Müller Fonds gefuseerd met de Stichting Kröller-Müller Fonds. Deze laatste stichting is op 5 januari 2007 opgericht met als doel het verlenen van materiële ondersteuning aan het Kröller-Müller Museum op gebieden die niet uit de reguliere exploitatie bekostigd kunnen worden. Hierbij gaat het om kunstaankopen, restauraties, tentoonstellingen, (kunst)historisch onderzoek, publicaties en educatieve projecten.

De Stichting Kröller-Müller Fonds heeft zich sinds haar oprichting gericht op het beheren van de gelden die het museum ontvangt van de BankGiro Loterij en die bedoeld zijn voor kunstaankopen. Het museum krijgt deze gelden op grond van een overeenkomst tussen het Rijksmuseum, het Kröller-Müller Museum, het Mauritshuis, het Van Gogh Museum en de BankGiro Loterij, waarbij deze vier musea via het Rijksmuseum jaarlijks een bedrag ontvangen dat zij 'uitsluitend [zullen] besteden voor het doen van kunstaankopen'. Eind 2013 is deze overeenkomst voor vijf jaar verlengd, tot eind 2018.

Sinds begin 2012 mag 25% van de bijdrage van de BankGiro Loterij worden ingezet voor 'ontsluiting van de collectie in combinatie met een informerende functie voor een breed publiek'. Deze 25% -regeling is gemaximeerd tot een bedrag van € 150.000.

*De terminologie is ontleend aan Helene Kröller-Müller, die rond de opening van het Kröller-Müller een gezelschap van Gulden boekers oprichtte ter ondersteuning van het museum.

Het museum in 2017

In 2017 ontvangt het Kröller-Müller Museum 352.581 bezoekers in Otterlo. De prognose van de bezoekersaantallen (350.000) wordt hiermee gehaald. Ook buitenshuis trekt het museum veel publiek, met tentoonstellingen in Nagoya, Tokyo, Treviso, Melbourne, Sapporo, Margate en Vicenza. Daarmee komen in totaal ruim 1,5 miljoen mensen fysiek in aanraking met de collectie van het Kröller-Müller Museum.

Activiteiten van het Helene Kröller-Müller Fonds

Het Helene Kröller-Müller Fonds organiseert in 2017 in totaal tien evenementen.

Traditiegetrouw wordt op 11 februari de geboortedag van Helene Kröller-Müller gevierd. Elk jaar organiseert het Helene Kröller-Müller Fonds op deze dag een bijeenkomst rond een speciaal thema. Dit jaar is dat een groot en actueel project: de restauratie van een van de meest beeldbepalende en geliefde werken van het museum: *Jardin d'émail* van Jean Dubuffet in de beeldentuin. Jannet de Goede, conservator van het Kröller-Müller Museum, geeft een inleiding over Jean Dubuffet, de betekenis van *Jardin d'émail* en de relatie met de beeldentuin.

Vervolgens doet Susanne Kensche, restaurator sculpturen van het Kröller-Müller Museum uitgebreid verslag over de boeiende zoektocht naar de juiste behandelmethodes voor het chieft, bouwtechnisch en materiaalonderzoek.

M M A Z A R S

28 JUNI 2018

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoelinden

Op deze dag wordt ook een kijkje genomen bij de restauratie van een recente aankoop van Félix Vallotton, *Les filéts, Honfleur*. Deze restauratie is mogelijk gemaakt door een anonieme geormerkte bijdrage.

Op donderdag 13 april komt de voormalige directeur van de Nieuwe Kerk en de Hermitage, Ernst Veen, exclusief voor de boekers en partners van het Helene Kröller-Müller Fonds, naar Otterlo. De middag staat in het teken van *Tuinen van verwondering*, de televisieserie over zes beeldentuinen die Ernst Veen voor de NTR maakte en die in het najaar van 2016 werd uitgezonden. Ook de regisseur van de serie, Paul Kramer, is aanwezig. De middag is de opmaat voor een boekersreis die georganiseerd wordt in april 2018 naar onder meer de Collezione Gori bij Pistoia, een van de tuinen uit de serie.

In april houdt een van de boekers een reünie van zijn Sociëteit in het museum.

Op 17 en 18 mei organiseren Hof Hoorneman Bankiers en ABN AMRO een voorbeziging van de tentoonstelling *Arp: The Poetry of Forms* voor hun relaties.

Op 19 mei organiseert het Helene Kröller-Müller Fonds een voorbeziging van de tentoonstelling voor zijn boekers, projectpartners en relaties. Directeur Lisette Pelsers geeft een rondleiding.

In juli wordt een kleine ontvangst georganiseerd voor de Turing Foundation, als dank voor de bijdrage aan de tentoonstelling *Arp: The Poetry of Forms*.

In augustus gaat Cees van der Knaap, burgemeester van Ede en een van de ambassadeurs van het fonds, met pensioen. Het afscheid voor zijn directe medewerkers wordt op 25 augustus gehouden in het Kröller-Müller Museum.

Op 28 september wordt een besloten bijeenkomst gehouden in het Fries Museum te Leeuwarden. De boekers krijgen als eerste de gelegenheid om het met steun van het fonds gerestaureerde portret van *Mata Hari* van Isaac Israëls uit de collectie van het Kröller-Müller te bekijken. Het levensgrote portret is te zien in de tentoonstelling *Mata Hari: de mythe en het meisje* in het Fries Museum. Restaurator Lisa Elbers geeft een toelichting en samensteller Hans Groeneweg geeft een inleiding bij de tentoonstelling.

Op 13 oktober organiseert het Helene Kröller-Müller Fonds een voorbeziging van de tentoonstelling *De mecenas en de 'verversbaas'. Helene Kröller-Müller en Bart van der Leck* voor zijn boekers, projectpartners en relaties. De samensteller van de tentoonstelling, medewerker collectie Bas Mühren en conservator in opleiding Jip Hinten verzorgen een rondleiding.

Het Helene Kröller-Müller Fonds draagt bij aan de totstandkoming van de theatervoorstelling *Uit verdriet geboren* van Julika Marijn. De boekers krijgen de gelegenheid om bij een van de try-outs aanwezig te zijn. De première van de voorstelling vindt plaats op zondag 15 oktober in het Kröller-Müller Museum.

Aan het einde van het jaar worden enkele boekers verblijd met vrijkaarten voor de PAN Amsterdam (19-26 november 2017).

M **MAZARS**

28 JUNI 2018
5

AB

Mazars N.V.
Gewaamerkt
voor identificatiedoeleinden

Bijdragen uit het Fonds

In 2017 worden door het bestuur van Helene Kröller-Müller Fonds de volgende aanvragen gehonoreerd:

Renovatie aula	€ 5.000 (Dirkzwager)
Restauratie <i>Guurtje</i> , Claude Monet	€ 10.000 (anoniem)
Lijst en behandeling <i>Mata Hari</i> , Isaac Israëls	€ 5.000 (Fries Museum)
Tentoonstelling <i>Arp. The Poetry of Forms</i>	€ 30.000 (Hof Hoorneman)
Voorstelling <i>Uit verdriet geboren</i> , Julika Marijn	€ 10.000
Tentoonstelling <i>Odilon Redon. La littérature et la musique</i>	€ 100.000
Restauratieproject (nader te bestemmen)	€ 100.000 (Koninklijke De Heus)

Boekers Helene Kröller-Müller Fonds

boekersoverzicht	totaal	2013	2014	2015	2016	2017
brons	39	9	18	6	3	3
zilver	13	2	5	3	2	1
gulden	16	1	7	3	3	2
platina	2	0	1	1	0	0

In 2017 ontvangt de Stichting toezeggingen voor donaties van totaal € 77.500. Van deze donaties is in het boekjaar € 29.500 ontvangen. Naast de bijdragen van boekers heeft het museum een aantal eenmalige schenkingen ontvangen met een totaalbedrag van € 170.950. Van deze ontvangen donaties is € 170.000 geormerkt voor specifiek benoemde projecten.

Aankopen, ondersteund met gelden van de BankGiro Loterij

In 2017 worden de volgende werken verworven:

Twee werken van Marinus Boezem, *La lumière Cistercienne* uit 1985, en *A volo d'uccello* uit 2010 voor respectievelijk € 102.000 en € 51.000.

Organisatie

Het Helene Kröller-Müller Fonds wordt bestuurd door een onbezoldigd bestuur. De bestuursleden ontvangen uitsluitend vacatiegelden. De leden worden benoemd voor een periode van maximaal vier jaar en kunnen één maal herbenoemd worden. Benoeming gebeurt door het bestuur, de Stichting Kröller-Müller Museum heeft het recht om twee bestuursleden te benoemen. Er is geen directie en toezichthoudend orgaan. Er zijn geen vrijwilligers. De fondsenwerving wordt verzorgd door de fondsmanager Lies Boelrijk (Marketing & business development Kröller-Müller Museum), ondersteund door assistent fondsmanager Daniëlle van Stralen. De kosten hiervan worden gedragen door het Kröller-Müller Museum. De financiële administratie wordt verzorgd door de afdeling financiële zaken van het Kröller-Müller Museum.

M MAZARS

28 JUNI 2018

Mazars N.V.
Gewaamerkt
voor identificatiedoeleinden

Financieel

Renterisico's

De Stichting Helene Kröller-Müller Fonds heeft geen kredietfaciliteit en derhalve is het kredietrisico zeer beperkt. De renterisico's zijn toegenomen als gevolg van de lage rentestanden als vergoeding op deposito's. Er worden geen gelden belegd.

Valutarisico's

De Stichting Helene Kröller-Müller Fonds heeft geen valutarisico, de ondersteuning aan de Stichting Kröller-Müller Museum worden uitsluitend in euro's toegezegd.

Liquiditeits- en kasstroomrisico's

De beschikbare liquiditeiten worden ondergebracht bij banken met tenminste een A+ rating.

Operationeel

Na de inkomsten die voortvloeien uit het contract met de BankGiro Loterij (77%) vormen de inkomsten uit het werven van boekers (23%) de belangrijkste component van de opbrengsten van het fonds. De inkomsten uit het werven van boekers fluctueren en zijn afhankelijk van het succes van de wervingsacties. Indien deze inkomsten in enig jaar achterblijven kan een beroep gedaan worden op de Bestemmingsreserve, voor zover deze daarvoor kan worden aangewend. De kosten worden zo laag mogelijk gehouden waarbij een bovengrens van 10% van de ingelegde boekersgelden wordt nagestreefd. Op basis van bovenstaande risicoanalyse is er voor de stichting geen aanleiding om een continuïteitsreserve te vormen.

Resultaat

In 2017 ontvangt het fonds een bijdrage van € 1.037.007 van de BankGiro Loterij. De besteding aan de doelstelling bedraagt in 2017 € 153.000. Ter verevening is een bedrag van € 884.007 ten gunste gebracht van het Bestemmingsfonds Kröller-Müller Museum. Het contract met de BankGiro Loterij loopt tot ultimo 2018.

Verder bedragen de boekersbijdragen in 2017 € 321.450. Er wordt voor een bedrag van € 260.000 toegezegd aan diverse projecten van het Kröller-Müller Museum. Ultimo 2017 wordt een bedrag van € 52.228 als resultaatbestemming toegevoegd aan de Bestemmingsreserve Kröller-Müller Museum. Operationele kosten bedragen in 2017 € 11.716 (3,64 % van ingelegde boekersgelden).

Financiële ratio's

	2014	2015	2016	2017
Current ratio vlottende activa / kortlopende schulden	323%	267%	140%	494%
Solvabiliteit eigen vermogen / totaal passiva	69%	62%	28%	21%
totaal besteding doelstellingen / totaal baten	105%	104%	139%	31%
kosten fondsenwerving / baten eigen fondsenwerving	8,86%	5,24%	2,78%	1,36%

M M A Z A R S

28 JUNI 2018

Mazars N.V.
Gevaarmerk
voor identificatiedoeleinden

Toekomstperspectief

Voor 2018 heeft de stichting Helene Kröller-Müller Fonds een bijdrage van de BankGiro Loterij begroot van € 1.000.000. Naar verwachting zal 75% van deze bijdrage in het boekjaar besteed worden. Als opbrengst van boekersgelden is € 145.500 begroot. Naar verwachting zal dit bedrag geheel worden besteed. De onbestede bijdrage van de BankGiro Loterij wordt gedoteerd aan het Bestemmingsfonds Kröller-Müller Museum, de onbestede boekersgelden worden gedoteerd aan de Bestemmingsreserve Kröller-Müller Museum. De operationele kosten zijn voor het jaar 2018 begroot op € 25.000.

Bestuur Helene Kröller-Müller Fonds

- Willem Bijleveld, directeur / bestuurder Nederlands Openluchtmuseum, Arnhem (voorzitter)
- Marjan Goslings, senior raadsheer in het Gerechtshof, Amsterdam
- Irene Hübner, wetenschappelijk adviseur / gastconservator Afrikaanse kunst Museum für Völkerkunde, Hamburg
- Walter Jansen, oud-notaris bij Dirkzwager
- Lucie Musterd, zelfstandig adviseur Musterd Organisatie Advies, Bilthoven
- Lisette Pelsers, directeur / bestuurder Kröller-Müller Museum, Otterlo
- Michiel van Wijk, financial controller Kröller-Müller Museum, Otterlo (penningmeester en secretaris)

Nevenfuncties van de bestuursleden van de Stichting Helene Kröller-Müller Fonds

Willem Bijleveld:

- voorzitter Raad van Toezicht Stichting Continuïteit Omniversum
- voorzitter Veluwe Alliantie
- penningmeester Stichting VSB Poëzieprijs
- lid Raad van Toezicht RBT-KAN
- lid Raad van Toezicht Koninklijke Stichting Defensiemusea
- lid Bestuur Libris Geschiedenisprijs
- lid Raad van Advies CASA
- lid Raad van Advies Stichting Geldersch Landschap en Kasteelen

Marjan Goslings

- lid raad van toezicht Stichting Slagwerk, Den Haag
- voorzitter van de Klachtencommissie Ongewenst Gedrag van de Hogeschool van Amsterdam
- bestuurslid Stichting Trillende Lucht
- vice-voorzitter van de Toetsingscommissie Beschermwaardigheid (ingesteld door het Museumregister)

Irene Hübner

- 'peer-reviewer' voor FARO (Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed, Brussel)
- lid wetenschappelijke adviesgroep Museum für Völkerkunde, Hamburg

-Walter Jansen

- voorzitter Stichting Beheer Het Schild
- voorzitter Stichting Vrienden van Insula Dei en Huize Kohlmann
- voorzitter Stichting Financiering Dirkzwager
- bestuurslid Stichting Holland Stellenbosch Medical Foundation
- lid Bezwaarcommissie Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie
- bestuurslid Stichting Pensioenfonds Notariaat

M **MAZARS**

28 JUNI 2018

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Lucie Musterd

- voorzitter Raad van Toezicht Lister, Utrecht
- voorzitter Raad van Toezicht Youké Sterke Jeugd, Zeist
- vice-voorzitter Raad van Toezicht InteraktContour, Nunspeet
- lid Raad van Toezicht Kunst Centraal, Bunnik
- voorzitter adviescommissies cultuur van de Provincies Gelderland en Overijssel

Lisette Pelsers

- voorzitter Adviescommissie Beeldende Kunst, Prins Bernhard Cultuurfonds, Amsterdam
- lid Ethische Codecommissie voor Musea, Amsterdam
- lid Raad van Advies Certificatiecommissie post-initiële opleiding tot restaurator, Universiteit Amsterdam
- lid Raad van Advies Dordrechts Museum
- voorzitter Fentener Van Vlissingen Fonds, Utrecht
- voorzitter Stichting Van Eelen-Weeber, Laren

Michiel Wijk

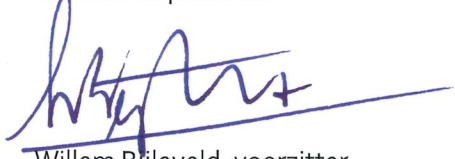
- lid van de Raad van Toezicht van de Stichting Gigant, Apeldoorn

Ambassadeurs Helene Kröller-Müller Fonds

De initiatiefnemers (Alexander Pechtold en Johanna ter Steege) worden gesteund door de volgende ambassadeurs:

- Martijn Sanders, privé-verzamelaar, voormalig directeur Koninklijk Concertgebouw Amsterdam, nu onder andere voorzitter Holland Festival en Vereniging Rembrandt (honorair voorzitter)
- Victor Doorn, voormalig directeur Koninklijke Wegener N.V.
- Wiebe Draijer, voorzitter van de Raad van Bestuur van de Rabobank
- Harm Edens, programmamaker voor televisie en radio
- Sjoerd Eisma, voormalig advocaat, verbonden aan het kantoor DeBrauw
- Eran Habets, Managing Director ABN AMRO MeesPierson van Instituten & Charitas en lid van het ABN AMRO MeesPierson Management Team
- Anthony van der Heijden, voormalig directeur Nederlandse ING-bank in Roemenië
- Jan Pas, advocaat en partner bij HBN Law
- Maarten Schellingerhout, rentmeester-directeur van De Sint Nicolai Broederschap (1352), de Dullertsstichting (1882) en het Burger en Nieuwe Weeshuis (1560)
- Michiel van Schooten, advocaat en partner bij Lexence N.V.
- Jan Karel van der Staay, voormalig general counsel/Chief Legal Officer bij AkzoNobel
- Hanneke Stegeman, werkt als communicatie-adviseur en organisator van groene evenementen op de Veluwe.
- René Verhulst, burgemeester van Ede

De ambassadeurs van het Helene Kröller-Müller Fonds zijn actief betrokken bij de werving van boekers en partners.

Willem Bijleveld, voorzitter
28 juni 2018

 MAZARS

28 JUNI 2018
9

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Balans per 31 december

	2017 EUR	2016 EUR
Activa		
Vorderingen	320.804	326.668
Liquide middelen	1.162.676	545.388
Totale vlottende activa	1.483.480	872.056
TOTALE ACTIVA	1.483.480	872.056
	2017 EUR	2016 EUR
Passiva		
Reserves		
Algemene reserve	41.846	44.070
Bestemmingsreserves	255.482	203.254
	297.328	247.324
Fondsen		
Bestemmingsfondsen	886.246	2.239
Totale Eigen Vermogen	1.183.574	249.563
Kortlopende schulden	299.906	622.493
TOTALE PASSIVA	1.483.480	872.056

M MAZARS

28 JUNI 2018
10

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Staat van baten en lasten

	2017 EUR	Begroting EUR	2016 EUR
Baten			
Baten uit acties derden	1.037.007	1.000.000	1.013.553
Baten uit eigen fondsenwerving	321.450	250.000	255.606
Overige baten	270	–	1.324
Totale baten	1.358.727	1.250.000	1.270.483
Lasten			
Besteding aan doelstelling BankGiro Loterij	153.000	–	1.531.019
Besteding aan doelstelling boekersgelden	260.000	–	232.500
Kosten beheer en acquisitie	11.716	25.000	16.057
Totale lasten	424.716	25.000	1.779.576
Resultaat	934.011	1.225.000	-509.093

	2017 EUR	Begroting EUR	2016 EUR
Resultaatbestemming			
Mutatie Bestemmingsreserves			
Dotatie aan Bestemmingsreserve Kröller-Müller Museum	52.228	225.000	8.920
Mutatie Bestemmingsfondsen			
Dotatie c.q. onttrekking aan Bestemmingsfonds Kröller-Müller Museum	884.007	1.000.000	-517.466
Onttrekking aan Algemene reserve	-2.224	–	-547
Totaal resultaatbestemming	934.011	1.225.000	-509.093

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2017

Algemeen

Deze jaarrekening heeft betrekking op de Stichting Helene Kröller-Müller Fonds. De Stichting heeft ten doel het verlenen van materiële ondersteuning aan het Kröller-Müller Museum ter Otterlo op gebieden die niet uit de normale exploitatie van dit museum bekostigd kunnen worden, zoals aankopen ten behoeve van uitbreiding van de collectie, bijzondere restauraties en het kunnen realiseren van bijzondere tentoonstellingen, (kunst)historisch onderzoek, publicaties en educatieve projecten.

De jaarrekening 2017 van de Stichting Helene Kröller-Müller Fonds is opvraagbaar. Bij de jaarrekening 2017 van de Stichting Helene Kröller-Müller Fonds is een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen

Bij het opstellen van de jaarrekening is de Richtlijn Fondsenwervende Instellingen (RJ 650) en de andere stellige uitspraken uit de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. Dit heeft tot gevolg dat het Eigen Vermogen wordt onderverdeeld in een vrij besteedbaar deel (Algemene reserve) en een deel waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is toegekend door een derde (Bestemmingsfonds) dan wel door het bestuur (Bestemmingsreserve). De mutaties op de Bestemmingsfondsen en de Bestemmingsreserves worden middels resultaatbestemming verwerkt in de jaarrekening.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De geamortiseerde kostprijs is gelijk aan de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarden.

Eigen vermogen

Algemene reserve

Het gedeelte van het eigen vermogen waartoe de daartoe bevoegde organen zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kunnen beschikken voor het doel waarvoor de organisatie is opgericht.

M **MAZARS**

28 JUNI 2018
12

Mazars N.V.
Gewaamerkt
voor identificatiedoeleinden

AB

Bestemmingsfondsen

Het gedeelte van het eigen vermogen welke wordt afgezonderd omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven door derden.

Bestemmingsreserves

Het gedeelte van het eigen vermogen welke wordt afgezonderd omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven door het Bestuur.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Staat van baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben.

Toelichting op de balans per 31 december

Vorderingen

De vorderingen bestaan uit:

	2017	2016
	EUR	EUR
Nog te ontvangen rente	134	1.324
Bijdrage boekers	2.000	5.000
Vordering op BankGiro Loterij uit hoofde van toegekende jaarbijdrage	318.670	320.344
Stand per 31 december	320.804	326.668

Liquide middelen

	2017	2016
	EUR	EUR
ING Bank	611.594	26.459
ABN Amro bank	551.082	518.929
Stand per 31 december	1.162.676	545.388

Eigen vermogen

Algemene reserve

	2017	2016
	EUR	EUR
Stand per 1 januari	44.070	44.617
Resultaatbestemming BankGiro Loterij	-2.224	-547
Stand per 31 december	41.846	44.070

Op basis van de risicoanalyse is er voor de stichting geen aanleiding om een continuïteitsreserve te vormen.

Bestemmingreserve

Hieronder wordt de resultaatbestemming weergegeven inzake onbestede boekersgelden die niet door derden zijn geormerkt.

Kröller-Müller Museum

	2017	2016
	EUR	EUR
Stand per 1 januari	203.254	194.334
Resultaatbestemming onbestede boekersgelden	52.228	8.920
Stand per 31 december	255.482	203.254

M MAZARS

28 JUNI 2018
14 AB

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoelinden

Bestemmingsfonds

Hieronder worden de resultaatbestemmingen weergegeven van de door derden geormerkte bijdragen.

Kröller-Müller Museum

	2017 EUR	2016 EUR
Stand per 1 januari	2.239	519.705
Ontvangen bijdragen BankGiro Loterij	1.037.007	1.013.553
Bestedingen	- 153.000	- 1.531.019
Per saldo	884.007	-517.466
Stand per 31 december	886.246	2.239

Kortlopende schulden

De schulden bestaan uit:

	2017 EUR	2016 EUR
Aankoop Félix Vallotton	—	300.000
Vooruit ontvangen boekersgelden	30.000	36.000
Vooruit ontvangen bijdrage onderzoek en restauratieproject	100.000	—
Rekeningcourant Kröller-Müller Museum	2.086	71.247
Bijdrage herinrichting aula	46.729	41.729
Bijdrage restauratie Monet	10.000	—
Bijdrage tentoonstelling Redon	100.000	—
Bijdrage restauratie Mata Hari	—	12.325
Bijdrage digitale scheurkalender	—	5.000
Bijdrage stoer jongensboek	4.000	7.500
Bijdrage tentoonstelling Jean Arp	—	100.000
Bijdrage digitale tijdlijn website	—	34.374
Bijdrage restauratie Félix Vallotton	—	12.500
Accountantskosten	4.840	—
Bestuurskosten	2.233	1.798
Bankkosten	18	20
	299.906	622.493

 MAZARS

28 JUNI 2018
15

Mazars N.V.
Gewaarmaakt
voor identificatiedoeleinden

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Rechten

BankGiro Loterij

Door de BankGiro Loterij zijn gelden toegekend aan de Stichting Helene Kröller-Müller Fonds. Op basis van de huidige toekenning is voor het jaar 2018 een bijdrage van € 1.000.000 te verwachten. In 2013 is de samenwerking geëvalueerd en de overeenkomst voor vijf jaar verlengd. Medio 2018 staat de volgende evaluatie op de planning. In het najaar van 2018 zal de BankGiro Loterij uitsluitsel geven omtrent de mogelijke verlenging voor vijf jaar.

Verplichtingen

Geen.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Baten uit acties derden

Deze zijn als volgt te specificeren:

	2017 EUR	Begroting EUR	2016 EUR
Toegekende bijdrage BankGiro Loterij	1.037.007	1.000.000	1.013.553
	<u>1.037.007</u>	<u>1.000.000</u>	<u>1.013.553</u>

Baten uit eigen fondsenwerving

Deze zijn als volgt te specificeren:

	2017 EUR	Begroting EUR	2016 EUR
Baten particulieren	196.450	225.000	128.106
Baten bedrijfsleven	115.000	15.000	40.000
Baten vermogensfondsen	10.000	10.000	87.500
	<u>321.450</u>	<u>250.000</u>	<u>255.606</u>

M MAZARS

28 JUNI 2018

17

AB

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Overige baten

	2017 EUR	Begroting EUR	2016 EUR
Rentebaten	270	–	1.324
	270	–	1.324

Bestedingen aan doelstelling

	2017 EUR	Begroting EUR	2016 EUR
Bijdrage aan de Stichting Kröller-Müller Museum met BankGiro Loterijgelden ten behoeve van:			
- Kunstaankopen	153.000	–	1.531.019
- Tentoonstellingen	–	–	–
	153.000	–	1.531.019

	2017 EUR	Begroting EUR	2016 EUR
Bijdrage aan Stichting Kröller-Müller Museum met boekersgelden ten behoeve van:			
Tentoonstellingen			
- Jean Arp	30.000	–	100.000
- Redon	100.000	–	–
Restauratie			
- Jardin d'émmail	–	–	75.000
- Félix Vallotton	–	–	12.500
- Monet	10.000	–	–
- Israëls	5.000	–	–
- Onderzoek en restauratieproject	100.000	–	–
- Herinrichting aula	5.000	–	–
Educatie			
- Ontwikkeling tijdlijn	–	–	45.000
- Voorstelling <i>Uit verdriet geboren</i>	10.000	–	–
	260.000	–	232.500

M MAZARS

28 JUNI 2018

18

AB

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Lasten

	2017 EUR	Begroting EUR	2016 EUR
Kantoor- en accountantskosten	4.840	5.000	6.885
Acquisitiekosten	4.388	17.750	7.115
Vacatiegelden bestuur	2.233	2.000	1.798
Bankkosten	255	250	259
	<u>11.716</u>	<u>25.000</u>	<u>16.057</u>

Gemiddeld aantal werknemers

Stichting Helene Kröller-Müller Fonds heeft geen werknemers in dienst.

Gebruik van schattingen en oordelen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Verschillen analyse realisatie en begroting 2017

In de begroting waren de bestedingen aan kunstaankopen en ondersteuning tentoonstellingskosten van Stichting Kröller-Müller Museum, die worden vergoed door Stichting Helene Kröller-Müller Fonds, niet opgenomen.

Deze bestedingen bedroegen in 2017 € 153.000 (2016: € 1.531.019)

 MAZARS

28 JUNI 2018

19

AB

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Bezoldiging bestuurders

De bestuursleden ontvangen geen bezoldiging maar een vacatievergoeding en reiskosten van de stichting, dit met uitzondering van bestuursleden die werkzaam zijn bij de Stichting Kröller-Müller Museum.

Het bestuur

De heer W. Bijleveld

Mevrouw I. Hübner

De heer M.B. van Wijk

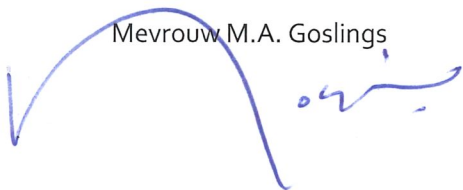
De heer A.W.O. Jansen

Mevrouw L.M.B. Musterd

Mevrouw E.J.H. Pelsers

Mevrouw M.A. Goslings

Otterlo, 28 juni 2018

M MAZARS

28 JUNI 2018
20 AB

Mazars N.V.
Gewaamerkt
voor identificatiedoeleinden

Overige gegevens

M **MAZARS**

28 JUNI 2018

21

AB

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Stichting Helene Kröller-Müller Fonds.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARRAPPORT OPGENOMEN JAARREKENING 2017

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Helene Kröller-Müller Fonds te Otterlo gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Helene Kröller-Müller Fonds per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige gegevens.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Helene Kröller-Müller Fonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARRAPPORT OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit:

- Bestuursverslag
- Bijlagen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Apeldoorn, 28 juni 2018

MAZARS N.V.

w.g.

drs. J. van der Lelie RA

BIJLAGE

Aankoopondersteuningen 2007

-Jan Dibbets, *13 takkenbossen met neontak*, 1967, variabele afmetingen, neon, ijzer en takkenbossen, geregistreerd onder inventarisnummer KM 125.551, voor een bedrag van € 130.000.

-On Kawara, *Twin Paintings of MAY 30, 1997*, 1997, liquitex op doek, in kartonnen dozen met krantenknipsels, 2 delen, 25,5 x 30 x 4,2 cm per stuk, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.229, voor een bedrag van € 145.000.

-herman de vries, *mesa*, 1997-2007, afmetingen variabel, 44 delen, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.260, voor een bedrag van € 43.000.

-herman de vries, *from earth*, 2007, aarduitwrijvingen op papier, 102 x 204 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.258, voor een bedrag van € 34.200.

-Andreas Rimkus, *EuropaHammer*, 2003, gesmeed ijzer, 90 x 320 x 120 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.296, voor een bedrag van € 150.000.

-Gerard Byrne, *1984 and beyond*, 2005-2006, installatie met 3 single channel video's en 20 zwart-wit foto's, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.301, voor een bedrag van € 51.000.

Aankoopondersteuningen 2008

-Fernand Léger, twee gouaches op papier uit 1925, 40,5 x 16 cm en 43 x 17 cm, geregistreerd onder inventarisnummers KM 131.400 en KM 131.401, voor een bedrag van GBP 116.825.

-Thomas Struth, *Paradise 27, Peru*, 2005, 171,5 x 225 cm, foto, c-print mounted on plexiglas, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.404, voor een bedrag van € 72.000.

-Simon Starling, *Trinidad Tree House*, 2001, tiendelig, 79 x 97,5 cm per stuk, foto's, c-type prints, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.417, voor een bedrag van GBP 25.000.

-Jeff Wall, *Cold Storage*, 2007, 269,9 x 330,2 cm, foto, ontwikkel gelatine zilverdruk, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.403, voor een bedrag van € 360.000 (waarvan € 90.000 gefinancierd door de Vereniging Rembrandt)

-Jan Toorop, *Bonensnijder*, 1905, 37,3 x 61,5 cm, zwart krijt, potlood en pastel op papier, geregistreerd onder inventarisnummers KM 131.381 en *Aardappels rapen*, 1907, 47,2 x 62,5 cm, zwart krijt, potlood en pastel op papier, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.382, voor een bedrag van € 210.000 voor beide werken

M **MAZARS**

28 JUNI 2018
25

AB

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

-Robert Smithson, *The Cryosphere*, 1966, 6 delig 44 x 42 x 14,6 cm per stuk, staal, beschilderd en deels verchroomd, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.427, voor een bedrag van € 464.011.

-Ana Maria Tavares, *Secrets of the waters*, 2008, vijfdelig, 200 x 6 cm per stuk, graniet en roestvrij staal, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.441, *The Wish-ribbon net*, 2008, 900 x 400 x 50 cm, polypropyleen net, linten en aluminium, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.442 en *Chrystal Waters*, 2008, 185 x 24 cm gekleurd mat, helder en spiegelend perspex, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.443, voor een bedrag van € 183.443 voor deze drie kunstwerken.

Aankoopondersteuning 2009

- Christiaan Bastiaans, *Club Mama Gemütlich*, 2009, 35 mm film overgezet op HD, kleur, geluid Speelduur: 28 minuten, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.558, voor een bedrag van € 32.000.

- Constantin Brancusi, *Vrouwenkop*, circa 1909-1920, potlood op papier, 45,5 x 34 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.519, voor een bedrag van € 33.019.

- Gerard Byrne, *A country road. A tree. Evening. Towards Kinarla Lough, Drumskew, outside Enniskillen, County Fermanagh*, 2007, C-Type photograph, 87 x 109 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.545.

- Gerard Byrne, *A country road. A tree. Evening. The turn in the road at Pine Valley, on the way up to Glencullen*, 2008, C-Type photograph, 87 x 109 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.546

- Gerard Byrne, *LN 1801*, 2001 en verder, fibre print, 46 x 56 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.548

- Gerard Byrne, *'one year, five months, two weeks and five days ago'*, 2007, Silver Gelatin photographic print, 124 x 159 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.54, voor een bedrag van € 50.000 voor deze vier werken.

Ger van Elk, *La Pièce*, 1971, beschilderd blokje beukenhout op fluwelen kussen, 1,55 x 7,15 x 9 cm (blokje hout), geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.538, voor een bedrag van € 175.000.

Jan Terwey, *Boom in landschap*, 1913, olieverf op doek, 80 x 60 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.549, voor een bedrag van € 12.500.

Aankoopondersteuning 2010

Cai Guo Qiang, *Inopportune: Stage Two*, 2004, papier-mache, gips, fiberglass, kunsthars en beschilderde huid, koper, bamboe, veren, styrofoam, hout, doek en acrylverf, variabele afmetingen, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.570, voor een bedrag van € 586.227.

Jan Fabre, *Hoofdstuk II*, 2010, was, 115 x 31 x 118 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.888, voor een bedrag van € 80.000.

M **MAZARS**

28 JUNI 2018

26

AB

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Jan Fabre, *Hoofdstuk XIV*, 2010, brons, 107 x 109 x 48 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.889, voor een bedrag van € 60.000.

Gilbert & George, *The Paintings (with Us in the Nature)*, 1971, olieverf op doek, zes triptieken, ieder 230 x 680 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.609, voor een bedrag van € 587.889.

Gilbert & George, *Metaljack*, 2008, foto's, 35-delig, opgesteld 317 x 528 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.793, voor een bedrag van € 146.032.

Ad Reinhardt, *Ultimate Painting No.39*, 1960, olieverf op doek, 152,4 x 152,4 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.885, voor een bedrag van € 330.000.

Aankoopondersteuning 2011

Armando, *Melancholie*, 2006, brons, 207 x 155 x 70 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.897, voor een bedrag van € 85.000.

Willie Doherty, *Strategy: Sever/Isolate*, 1989, zwart-wit foto's, tekst, 2-delig, ieder 122 x 183 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.945, voor een bedrag van € 24.511.

Willie Doherty, *No visible signs*, 1997, kleurenfoto, 122 x 183 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.946, voor een bedrag van € 13.500.

Willie Doherty, *Out of body (III), decomposed*, 2010, kleurenfoto, 110 x 137 x 4 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.845.

Willie Doherty, *Out of body (VIII), oblivion*, 2010, kleurenfoto, 110 x 137 x 4 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.846, voor een bedrag van € 20.181 voor deze twee werken.

Willie Doherty, *Ancient ground*, 2011, high-definition video: color and sound, speelduur: acht minuten, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.866, voor een bedrag van € 45.000.

Jan Fabre, *Uil (uit de serie Hé wat een plezierige zottigheid)*
Bic ballpoint inkt op Murano glas, h. 42,5 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.993, voor een bedrag van € 15.600.

Jan Fabre, *Spinnekoppenpoten*, 1979
Bic ballpoint pen on book pages, 12-delig, ieder 22 x 15 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.994, voor een bedrag van € 26.000.

Jan Fabre
8mm Films (1-16) overgezet op dvd, 1980 – 1982, DVD's, 19-delig, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.001.

Jan Fabre
Twee wandelende bladeren, 1989, ballpoint op papier, wandelende bladeren
205 x 150 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.954.

Jan Fabre, *Hamer en aambeeld (breintekening)*, 2009, potlood, kleurpotlood op foto op papier,

M MAZARS

28 JUNI 2018

27

AB

Mazars N.V.
Gewaamerkt
voor identificatiedoeleinden

30,5 x 20,5 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.949.

Jan Fabre, *The brainleg and the football (breintekening)*, 2009, potlood, kleurpotlood op fotopapier, 30,5 x 20,5 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.950.

Jan Fabre, *The feet are thinking, the brain moves (breintekening)*, 2009, potlood, kleurpotlood op fotopapier, 30,5 x 20,5 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.951.

Jan Fabre, *The male and the female fountain (breintekening)*, 2009, potlood, kleurpotlood op fotopapier, 30,5 x 20,5 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.952.

Jan Fabre, *My dictorial land (breintekening)*, 2009, potlood, kleurpotlood op fotopapier, 30,5 x 20,5 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.953.

Jan Fabre, *Hoofdstuk XVIII*, 2010, brons, 51 x 32 x 31 cm, bijbehorend voetstuk: 8 x 40 x 40 cm geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.961.

Jan Fabre, *Hoofdstuk I*, 2010, brons, 44 x 25 x 35 cm, bijbehorend voetstuk: 8 x 40 x 40 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.955.

Jan Fabre, *Hoofdstuk II*, 2010, brons, 115 x 31 x 118 cm, bijbehorend voetstuk: 8 x 40 x 40 cm geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.956.

Jan Fabre, *Hoofdstuk III*, 2010, brons, 66 x 33 x 35 cm, bijbehorend voetstuk: 8 x 40 x 40 cm geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.957.

Jan Fabre, *Hoofdstuk IX*, 2010, brons, 78 x 29 x 74 cm, bijbehorend voetstuk: 8 x 40 x 40 cm geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.958.

Jan Fabre, *Hoofdstuk XV*, 2010, brons, 82 x 48 x 30 cm, bijbehorend voetstuk: 8 x 40 x 40 cm geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.959.

Jan Fabre, *Hoofdstuk XVII*, 2010, brons, 100 x 25 x 26 cm, bijbehorend voetstuk: 8 x 40 x 40 cm geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.960.

Jan Fabre, *Brain with wooden cross & bones*, 2011, silicone, silicone verf, hout, menselijk been 32 x 25 x 42,3 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.948, voor een bedrag van € 450.000 voor deze groep van vijftien werken.

Shoichi Ida, *Portfolio (Five images) - Surface is the Between - Between Vertical and Horizon - "Descended Blue Nos. 1-5"*, 1982, ets op papier, vijfdeelig, ieder: 76,5 x 56,5 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.977.

Shoichi Ida, *Garden Project - 'Meaning of Stone Garden - Sinking Garden and Ascending Stones No. 62'*, 1988-1998, keramiek, ijzer, was, 30 x 80 x 80 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.976.

Shoichi Ida, *Penetration/evaporation no. 1*, 2002, papier, inkt, 5,5 x 33 x 24 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.969.

Penetration/evaporation no. 2, 2002, papier, inkt, 6 x 33 x 24 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.970.

28 JUNI 2018

28

AB

Mazars N.V.
Gewaamerkt
voor identificatiedoelinden

Penetration/evaporation no. 3, 2002, papier, inkt, 4 x 35 x 28,5 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.971.

Penetration/evaporation no. 4, 2002, papier, inkt, 5,5 x 24 x 33 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.972.

Penetration/evaporation no. 5, 2002, papier, inkt, 4,5 x 33 x 24 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.973.

Penetration/evaporation no. 6, 2002, papier, inkt, 5 x 24 x 33 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.974.

Penetration/evaporation no. 7, 2002, papier, inkt, 6 x 33 x 24 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.975.

Voor een bedrag van € 59.850 voor deze groep van negen werken.

Aankoopondersteuning 2012

Vilmos Huszár, *Vincent*, 1915, caseïne verf op cementplaat, 81,9 x 61,3 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.003, voor een bedrag van € 131.459.

Aankoopondersteuning 2013

Giacomo Balla, *Forme rumore di motocicletta*, 1913-1914, olieverf en gouache op papier, 73 x 101 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.593, voor een bedrag van € 1.650.000.

Adam Colton, *Back to the bone*, 1999, glasvezel en polyester op polyurethaanschuim, 140 x 200 x 140 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.857, voor een bedrag van € 33.000.

Pjotr Müller, *Tempeltje van het dagelijks leven*, 1986, graniet en hout, 215 x 270 x 370 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.905, voor een bedrag van € 60.000.

Marien Schouten, *Grote groene kop*, 1989, keramiek, 150 x 120 x 100 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.590, voor een bedrag van € 66.038.

Christiaan Bastiaans, *Specimens Slide*, 2012, film, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.855, voor een bedrag van € 39.500.

Aankoopondersteuning 2014

Ewerdt Hilgemann, *Cube*, 2014, implosie van kubus, 200 x 200 x 200 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.929, voor een bedrag van € 94.340.

Roni Horn, *Opposite of White, v. 2 (Large)*, 2006 - 2007, massief gegoten zwart en kleurloos glas twee delen, elk 50,8 x Ø 14,2 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.928, voor een bedrag van € 668.449.

Richard Long, *Untitled*, 2013, modder op papier, 120 x 80 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.922, voor een bedrag van € 22.620.

Richard Long, *Untitled*, 2013, modder op papier, 120 x 80 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.923, voor een bedrag van € 22.620.

Hamish Fulton

M MAZARS

28 JUNI 2018

29

AB

Mazars N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoelinden

Slides-Scotland, *Slides-Scotland Journey*, 1971, Kodak S carousel en tweeënzeventig dia's geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.914, voor een bedrag van € 150.000.

Ger van Elk, *Birds flying Henri Cross*, 2007-2006, videospeler, lcd-scherm, in passe-partout in eikenhouten lijst, 70 x 88 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.941, voor een bedrag van € 34.000.

Ger van Elk, *Birds over Seurat*, 2004, videospeler, lcd-scherm, in passe-partout in eikenhouten lijst, 70 x 88 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.940, voor een bedrag van € 34.000.

Aankoopondersteuning 2015

Marien Schouten, *Rots*, 2013, keramiek, 74 x 54 x 44 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.935, voor een bedrag van € 14.400.

Marinus Boezem, *Pisproject*, 1969, zwart-wit foto's, 12-delig, 7,8 x 10,7 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.943, voor een bedrag van € 25.943.

Marinus Boezem, *Zonder titel*, 1969, zwart-wit foto, 139,3 x 104,3 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.942, voor een bedrag van € 17.924.

Marinus Boezem, *Della Scultura & La Luce*, 1985, plastic, papier, hout en metaal, 27 x 25,4 x 27 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.944, voor een bedrag van € 150.000.

Alexander Bogomazov, *Forest Boyarka*, 1915, sanguine op papier, 32 x 26 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.968.

Locomotive, 1915, houtskool op papier, 30 x 26 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.969.

Tramway L'ovovskaya Street Kiev, 1914, houtskool op papier, 40,2 x 30,2 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.970.

Khreshchatik, 1914, houtskool op papier, 30,2 x 32,3 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.971.

Voor een bedrag van € 250.000 voor deze vier werken.

Armando, *Car Tyres Wall*, 1962, Goodyear autobanden, jute, zwarte verf, variabele afmeting, geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.018.

Barrels, 1964, 10 x 200 liter vaten rood en zwart, variabele afmeting, geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.019.

Black water, 1964, bassin gevuld met zwartgekleurd water, variabele afmeting, geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.020.

Voor een bedrag van € 170.000 voor deze drie werken.

Giacomo Balla, *Paravento con linea di velocità*, 1916-1917, olieverf op 4 doeken, 15 x 16 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.986, voor een bedrag van € 718.773.

 MAZARS

28 JUNI 2018
30
Mazars N.V.
Gewaamerkt
voor identificatiedoeleinden

Aankoopondersteuningen 2016

Leo Vroegindeweyj, *Zonder titel*, 1986, koper, 82 x 190 x 150 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.036, voor een bedrag van € 15.094.

Leo Vroegindeweyj, *Zonder titel*, 1986, lood, 62 x 140 x 121 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.037, voor een bedrag van € 15.094.

Pierre Huyghe, *La saison des Fêtes*, 2010-2016, planten / aarde / beton, variabele afmeting, geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.038, voor een bedrag van € 318.058.

Pierre Huyghe, *Streamside Day*, 2003, 16 mm film and video transferred to digi-beta, geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.065, voor een bedrag van € 280.000.

Alexander Bogomazov, *Herinneringen aan de Kakausus*, 1916, houtskool op papier, 32,1 x 27 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.034, voor een bedrag van € 120.000.

Alexander Bogomazov, *Landschap, Kakausus*, 1916, rood krijt op papier, 35,6 x 29,8 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.035, voor een bedrag van € 90.000.

Bil Woodrow, *Rockswarm*, 2001, brons / steen / bladgoud, 203 x 86 x 120 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.039, voor een bedrag van € 92.773.

Félix Vallotton, *Les Filets, Honfleur*, 1912, Oil on canvas, 73 x 100 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.062, voor een bedrag van € 600.000.

Aankoopondersteuningen 2017

Marinus Boezem, *La Lumière Cistercienne*, 1985, geëtst glas, wit papier, 21 delen, elk 54 x 44 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.095, voor een bedrag van € 102.000.

Marinus Boezem, *A Volo d'Uccello*, 2010, media-installatie, 11 delen / videofiles, editie 1 van 3 (+1 AP), geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.094, voor een bedrag van € 51.000.

M **MAZARS**

28 JUNI 2018

31

AB

Mazars N.V.
Gewaamerkt
voor identificatiedoeleinden